

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **SERVIS OIL s.r.o.**, sídlem Příbram III, Na Flusárně 168, zastoupený Mgr. Jiřím Kokešem, advokátem se sídlem Příbram III, Na Flusárně 168, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Praha 4, Budějovická 1387/7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2020, č. j. 48 Af 22/2017 – 371, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Žalobci **se v r a c í** přeplatek na soudním poplatku ve výši **6.000 Kč**, který bude vyplacen k rukám jeho právního zástupce, advokáta Mgr. Jiřího Kokeše, z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve výše nadepsané věci dne 18. 3. 2020 kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“), společně s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (dále též jen „návrh“). Stěžovatel svou kasační stížností brojí proti výroku III rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2020, č. j. 48 Af 22/2017 – 371 (dále jen „napadený rozsudek“). Tímto rozsudkem krajský soud rozhodl o žalobách stěžovatele proti celkově 34 rozhodnutím žalovaného, kterými byla zamítnuta odvolání žalobce a potvrzena rozhodnutí Celního úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „správce daně“), a to jednak napadeným rozsudkem specifikované dodatečné platební výměry, jimiž byla žalobci doměřena spotřební daň z minerálních olejů za zdaňovací období říjen 2011 až březen 2014 a současně uložena povinnost uhradit penále z dodatečně vyměřené daně v souhrnné výši přesahující 78,5 milionu Kč, a jednak krajským soudem identifikované platební výměry správce daně, jimiž byl žalobci vyměřen nárok na vrácení spotřební daně z minerálních

olejů za zdaňovací období duben 2014, květen 2014 a srpen 2014 ve výši 0 Kč, respektive za zdaňovací období červenec 2015 nárok ve výši 9.570 Kč. Krajský soud výrokem II. napadeného rozsudku zrušil v něm specifikovaná rozhodnutí žalovaného a věc mu v daném rozsahu vrátil k dalšímu řízení. Výrokem III. téhož rozsudku rozhodl tak, že ve zbytku se žaloby zamítají. Právě proti výroku III napadeného rozsudku pak stěžovatel podal kasační stížnost.

[2] Stěžovatel v rámci odůvodnění svého návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že pokud by nebyl přiznán, a musel by tak uhradit doměřenou daň v rádech mnoha milionů korun, vznikla by mu nepřiměřená újma, kterou by již nebylo možné napravit, neboť by se tímto postupem fakticky dostal do platební neschopnosti, která by mohla vést až k nedobrovolnému ukončení jeho činnosti. Dále poznamenal, že po celou dobu svého fungování řádně odváděl daně a jiné poplatky do státního rozpočtu, a proto by jeho faktická likvidace neměla pro rozpočet České republiky, ani pro společnost žádný význam. Zdůraznil, že si nemůže dovolit doměřenou daň jednorázově uhradit, a v případě nepřiznání odkladného účinku může nastat situace, kdy by mu ani případné zrušení napadených rozhodnutí nepřineslo výsledek, který svým podáním sleduje, neboť by v mezidobí mohl být nucen ukončit svou činnost. Přiznání odkladného účinku je tedy nezbytné proto, aby jeho případný konečný úspěch ve věci nebyl jen formální. Stěžovatel rovněž dodal, že dle jeho názoru nehrozí, že by vznikla jakákoliv újma jiným osobám, pokud by byl odkladný účinek přiznán. Jeho přiznání není rovněž v rozporu s důležitým veřejným zájmem. V daném případě tedy jsou dle jeho mínění naplněny veškeré předpoklady pro přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti.

[3] Nejvyšší správní soud na základě uvedeného obsahu návrhu dospěl k závěru, že stěžovatel v něm žádným způsobem nespecifikoval rozsah, v němž přiznání odkladného účinku kasační stížnosti navrhuje. Z hlediska tvrzení o újmě, kterou by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly, ve smyslu § 73 odst. 2 soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), pak zdejší soud shledal, že se stěžovatel omezil na *zcela obecná* tvrzení o vzniku újmy, která by mohla vést k jeho platební neschopnosti, respektive až nedobrovolnému ukončení jeho činnosti, takže by jeho případný konečný úspěch ve věci byl jen formální. Naznačená tvrzení však stěžovatel nijak blížeji nekonkretizoval, ani nedoložil. Nejvyšší správní soud jej proto usnesením ze dne 7. 4. 2020, č. j. 3 Afs 97/2020 – 38, vyzval k doplnění návrhu, a to k uvedení rozsahu, v němž se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti domáhá, při současné *konkretizaci újmy, která mu v případě jeho nepřiznání brozí ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., spolu s doložením důkazů, o které svá tvrzení opírá.*

[4] Stěžovatel doplnil svůj návrh podáním ze dne 21. 4. 2020. V něm z hlediska požadavku na specifikaci rozsahu, v němž přiznání odkladného účinku požaduje, uvedl, že se jej domáhá v rozsahu rozhodnutí, která se týkají dodatečných platebních výměrů, jimiž mu byla doměřena spotřební daň z minerálních olejů za zdaňovací období říjen 2011 až březen 2014 a současně uložena povinnost uhradit penále z dodatečně vyměřené daně v souhrnné výši přesahující 78,5 milionu Kč. Ve vztahu k hrozící újmě potom stěžovatel nejprve zopakoval svou obecnou argumentaci obsaženou již v původním návrhu (viz bod 2 tohoto usnesení), nad jejíž rámec odkázal na usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12.

pokračování

10. 2017, č. j. 48 Af 22/2017 – 356, kterým tento přiznal odkladný účinek jeho žalobě, s tím, že od té doby u něj nedošlo „*k žádné výrazné změně poměrů*“. Poznamenal, že v souladu se zásadou legitimního očekávání by měl Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem přiznat kasační stížnosti odkladný účinek. Stěžovatel dále do doplnění svého návrhu převzal argumentaci krajského soudu obsaženou v bodu 11 zmíněného usnesení č. j. 48 Af 22/2017 – 356, dle které existují taková rozhodnutí správních orgánů, u nichž je závažnost a intenzita újmy způsobená jejich výkonem zřejmá již ze samotné jejich podstaty, přičemž v projednávané věci činí celková výše doměřené daně spolu s penále více než 78 milionů Kč. Jedná se tedy o částku, která by měla zásadní negativní vliv na hospodářské fungování téměř jakéhokoli podnikatelského subjektu. V souladu se závěry krajského soudu stěžovatel namítl, že by tak bylo příliš formalistické, pokud by Nejvyšší správní soud jeho návrh na přiznání odkladného účinku zamítl. Stěžovatel proto považuje podmínku existence újmy za naplněnou. Z hlediska újmy, která by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám, respektive možného rozporu s důležitým veřejným zájmem stěžovatel podotkl, že je na žalovaném, aby na takové okolnosti případu soud upozornil. Současně vyjádřil přesvědčení, že jediným potenciálně zasaženým by v dané věci mohl být státní rozpočet, přičemž však v poměru k újmě hrozící stěžovateli nemůže újma případně způsobená státnímu rozpočtu převážet.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti především poukázal na značnou obecnou a nekonkrétnost tvrzení stěžovatele, s tím, že tento nijak nedoložil, že výkon může vést k jeho platební neschopnosti až ukončení činnosti. Zdůraznil, že stěžovatel shodně nedoložil ani svou aktuální hospodářskou a majetkovou situaci. Žalovaný dále vyjádřil nesouhlas s argumentací krajského soudu, vycházející z judikatury správních soudů, dle níž existují správní rozhodnutí, u nichž je závažnost a intenzita újmy způsobená jejich výkonem zřejmá již ze samotné jejich podstaty. V této souvislosti zdůraznil, že přiznání odkladného účinku představuje výjimku z pravidla a musí být vyhrazeno pro zcela mimořádné a ojedinělé případy. Odůvodnění jeho přiznání toliko samotnou výší platební povinnosti, bez jakéhokoliv zohlednění ekonomické a finanční síly stěžovatele, respektive bez posouzení jeho aktuální hospodářské a majetkové situace představuje dle názoru žalovaného rezignaci na posouzení předpokladů přiznání odkladného účinku. Vzhledem k tomu, že žalovaný shledal za nenaplněnou již první z podmínek pro jeho přiznání, nevyjadřoval se dále ke zbylým dvěma, přičemž zdůraznil, že vzhledem k obecnosti tvrzení stěžovatele, tak učinit ani nemohl.

[6] Podle § 107 s. ř. s. „*[k]asační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně*“. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že „*[s]oud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem*.“ Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. „*[p]řiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí*“.

[7] Ze shora citovaných ustanovení plyne, že v řízení o kasační stížnosti může Nejvyšší správní soud přiznat kasační stížnosti odkladný účinek tehdy, pokud by výkon rozhodnutí, případně jiné právní následky rozhodnutí, znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Současně platí, jak uvedl ve svém vyjádření již žalovaný, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro *výjimečné případy*.

[8] Z uvedeného vyplývá, že k tomu, aby Nejvyšší správní soud mohl kasační stížnosti odkladný účinek přiznat, musí stěžovatel v první řadě *dostatečně podrobně a určitě* tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Důvody existence takovéto újmy na straně stěžovatele jsou přitom zásadně *individuální* a jsou také *závislé na jeho osobě a situaci*. Platí, že *povinnost tvrdit a prokázat hrozící vznik újmy tak má stěžovatel* (viz například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012 č. j. 1 As 27/2012 – 32; všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[9] V kontextu uvedené povinnosti, jež stěžovatele stíhá, je však třeba přisvědčit tvrzení žalovaného, že prvně jmenovaný se v tomto směru v odůvodnění svého návrhu omezil na toliko *zcela obecné formulace*, když uvedl, že v případě nutnosti jednorázového uhrazení doměřené daně by se fakticky dostal do platební neschopnosti, která by mohla vést až k nedobrovolnému ukončení jeho činnosti, kdy by mu tak ani případné zrušení napadených rozhodnutí nepřineslo výsledek, který sleduje. Již tak obecná tvrzení nadto *žádným způsobem nedoložil*. Neučinil, tak dokonce ani poté, kdy k tomu byl zdejším soudem vyzván usnesením č. j. 3 Afs 97/2020 – 38, v jehož výroku byl vysloven mj. jednoznačný požadavek na *konkretizaci a doložení újmy*, která mu v případě nepřiznání odkladného účinku ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. hrozí. V rámci doplnění svého návrhu však stěžovatel rozšířil jeho odůvodnění zásadně toliko o odkaz na usnesení krajského soudu č. j. 48 Af 22/2017 – 356, jímž byl přiznán odkladný účinek jeho žalobě, a v něm obsaženou argumentaci o existenci správních rozhodnutí, u nichž je závažnost újmy způsobená jejich výkonem zřejmá již z jejich podstaty. To při zdůraznění zásady legitimního očekávání a skutečnosti, že od rozhodnutí krajského soudu u něj nedošlo „k žádné výrazné změně poměrů“.

[10] Jinými slovy lze k postupu stěžovatele uvést, že tento z hlediska požadavku na dostatečně konkrétní tvrzení stran jemu hrozící újmy, spolu s doložením důkazů, o které svá tvrzení opírá, *zcela rezignoval na splnění výzvy obsažené v usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Afs 97/2020 – 38*, a důvodnost svého návrhu založil toliko na zmíněné argumentaci krajského soudu. Této však Nejvyšší správní soud nemůže v kontextu shora

pokračování

zmíněné mimořádnosti institutu odkladného účinku přisvědčit. Zdejší soud přitom v obecné rovině nepopírá, že nepochybně existují správní rozhodnutí, u nichž lze konstatovat, že již svou podstatou zakládají významnou indicii o intenzitě újmy, která by byla mohla být způsobena v případě jejich výkonu. Naplnění rozebírané podmínky pro přiznání odkladného účinku však nelze konstatovat bez dalšího čistě na základě této skutečnosti, ale je třeba ji vždy zasadit do kontextu, který představuje primárně právě osoba stěžovatele a jeho situace. Přijetí opačného závěru by ve svém důsledku vedlo k *automatickému* přiznávání odkladného účinku správními soudy ve vztahu k určitým kategoriím správních rozhodnutí, což by nepochybně bylo v rozporu s náhledem odkladného účinku jako mimořádného opatření. Nad uvedené lze poznamenat, že pokud by zákonodárce měl v úmyslu docílit automatického odkladu právních účinků u určitého druhu správních rozhodnutí, nepochybně by tohoto výsledku docílil přímo prostřednictvím formulace zákonných ustanovení, jako tomu učinil např. ve vztahu k většině rozhodnutí z oblasti mezinárodní ochrany (srov. § 32 odst. 2 a 5 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů). To však pro nyní posuzovanou situaci neplatí.

[11] Jestliže se dále stěžovatel dovolává legitimního očekávání ve smyslu, že byl-li přiznán odkladný účinek jeho žalobě, měl by být přiznán i kasační stížnosti, potom k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že uplatnil-li stěžovatel ve svém návrhu ke zdejšímu soudu zcela totožnou argumentaci jako v řízení před krajským soudem, muselo mu být z výzvy provedené zdejším soudem prostřednictvím usnesení č. j. 3 Afs 97/2020 – 38, zcela zřejmé, že ji Nejvyšší správní soud pro její obecnost a nepodloženost shledává nedostatečnou. V opačném případě by jej totiž nepochybně k doplnění návrhu na přiznání odkladného účinku nevyzýval. Za této situace je proto rovněž stěžovatelův odkaz na legitimní očekávání nedůvodný.

[12] Ze všech shora uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud ve vztahu k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uzavírá, že za situace, kdy stěžovatel *přes konkrétní výzvu zdejšího soudu zcela rezignoval* na svou povinnost *dostatečně podrobně a určitě* tvrdit, respektive prokázat hrozící vznik újmy, dospěl Nejvyšší správní soud s ohledem na mimořádnost tohoto institutu k závěru, že již první z podmínek předpokládaných § 73 odst. 2 s. ř. s. nebyla naplněna. Za této situace se proto již nezabýval otázkou případné újmy, která by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám, respektive možným rozporem s důležitým veřejným zájmem, neboť ani při naplnění těchto podmínek by návrhu stěžovatele nemohl vyhovět.

[13] S ohledem na zmíněné důvody Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal. Platí přitom, že zdejší soud tímto usnesením žádným způsobem nepředjímá, jak rozhodne ve věci samé.

[14] Ve vztahu k výroku II tohoto usnesení Nejvyšší správní soud uvádí, že na základě § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je s podáním kasační stížnosti spojen vznik poplatkové povinnosti. Protože stěžovatel soudní poplatek, který v souladu s

položkami č. 19 (kasační stížnost) a č. 20 (návrh na přiznání odkladného účinku) sazebníku soudních poplatků činí v souhrnu částku 6.000 Kč, při podání kasační stížnosti neuhradil, vyzval jej Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 20. 3. 2020, č. j. 3 Afs 97/2020 – 22, k jeho úhradě. Stěžovatel v reakci na výzvu soudní poplatek uhradil, avšak učinil tak dvakrát. Celkově tedy zaplatil 12.000 Kč (viz č. l. 28 a 39 soudního spisu).

[15] Dle § 10 odst. 1, věty druhé zákona o soudních poplatcích platí, že *„bylo-li na poplatku zaplaceno více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek“*. Nejvyšší správní soud proto výrokem II tohoto usnesení rozhodl o vrácení přeplatku na soudním poplatku ve výši 6.000 Kč stěžovateli. Přeplatek bude vyplacen k rukám jeho právního zástupce, advokáta Mgr. Jiřího Kokeše, sídlem Příbram III, Na Flusárně 168.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu